

Příspěvek Zeleného kruhu do konzultačního procesu o budoucí strategii „EU 2020“ (KOM(2009)647)

5. ledna 2010

Identifikační číslo organizace v rejstříku zástupců zájmových skupin: 48173182945-54

DRAFT

Zelený kruh¹ vítá pracovní dokument Komise *Konzultace o budoucí strategii EU 2020* (KOM(2009)647) a vnímá výrazný posun v přístupu Komise ve srovnání s Lisabonskou strategií. Podle Zeleného kruhu bude hlavní výzvou pro následující desetiletí zajistit přechod k novému ekonomickému modelu EU, který již nebude úzce zaměřen na konkurenceschopnost a ekonomický růst a vytvořit sociálně soudržnou a solidární společnost, která bude respektovat limity životního prostředí a nebude žít na úkor budoucích generací. Konkrétní řešení pro tento úkol, lze nalézt v Manifestu *Spring Alliance*,² jehož požadavky Zelený kruh otevřeně podpořil. Zvláštní pozornost by se měla věnovat také tomu, aby do připravované strategie EU2020 byly plně zahrnuty cíle a požadavky Strategie udržitelného rozvoje EU a byla tím zajištěna koherence politik EU. V reakci na pracovní dokument Komise zdůrazňujeme v tomto dokumentu některé body, které jsou podle našeho názoru zásadní pro úspěch připravované strategie EU2020.

Evropa potřebuje projít hlubokou transformací. Důvody pro tuto transformaci jsou však daleko závažnější, než současná ekonomická krize a z ní plynoucí nezaměstnanost. Jde o stále rostoucí tlak na ekosystémy, spotřebu přírodních zdrojů nebo produkci odpadů. Pracovní dokument velmi často hovoří o udržitelném růstu. Rádi bychom zdůraznili, že pouze nekonkrétní užívání pojmu udržitelný růst mezi cíli do roku 2020, může být zavádějící. Evropská unie by se měla zaměřit především na vytvoření sociální a ekologické ekonomiky, která zajistí kvalitní život pro všechny za současného snižování ekologické stopy a zátěže životního prostředí. Není důležité, zda to povede k růstu HDP nebo nikoli. Zásadní je směřování, kvalita a dopady opatření, která přijmeme.

Nová strategie do roku 2020 by neměla vyjmenovávat pouze obecné cíle a principy, jako je dosažení „udržitelného sociálně tržního hospodářství, které bude promyšlenější a ekologičtější“. Stanovené priority by měly být doplněny jasnými cíli, opatřeními k jejich dosažení a časovým rámcem pro jednotlivá opatření. Měla by obsahovat také konkrétní návrhy na novou legislativu, standardy a konkrétní kroky k vytváření eko-efektivní ekonomiky, zelených pracovních míst a mobilizaci investic v sektorech jako je nízkoenergetické stavění, rozvoj nízkouhlíkových způsobů dopravy, zejména železnice, podpora úspor a obnovitelných zdrojů energie, ekologického zemědělství a ochrany přírody.

Pokud nová Strategie do roku 2020 nebude obsahovat jasné cíle a lhůty pro jejich plnění (i pro jednotlivé členské státy), povinnost každoročního reportingu členských států a hodnocení pokroku ze strany Komise, pak hrozí značné riziko, že připravovaný dokument nebude mít žádný vliv na budoucí vývoj a postavení EU v příštích deseti letech.

Specifické požadavky Zeleného kruhu, které by měly být obsaženy v připravované Strategii EU do roku 2020:

- Do roku 2020 zajistit převod nejméně 10 % daňového zatížení práce na činnosti spojené se zátěží životního prostředí a čerpáním neobnovitelných přírodních zdrojů (=jeden z požadavků manifestu *Spring Alliance*).

¹ Občanské sdružení Zelený kruh je asociace, která sdružuje 28 environmentálních NNO působících na celém území České republiky. Zelený kruh je také členem European Environmental Bureau (EEB). www.zelenykruh.cz

² <http://www.springalliance.eu/manifesto>

- Začít vážnou debatu o přehodnocení závazku EU ke snižování emisí skleníkových plynů. EU přestává hrát roli světového lídra ve snižování emisí i v mezinárodním vyjednávání o post-kjótských závazcích v rámci OSN. Měla by proto začít zvažovat přijetí nového cíle pro snižování emisí ve výši 40 % do roku 2020 oproti roku 1990 pomocí výhradně domácích opatření.
- Přijmout nový Akční plán pro energetickou účinnost, který bude obsahovat závazný cíl snížení spotřeby primární energie o 20 % v příštím desetiletí. Jeho součástí by měl být i plán významných investic s cílem zrenovovat v příštím desetiletí nejméně 40 % budov v EU a dramaticky tak snížit spotřebu energie. Podle vlastních údajů Komise by rekonstrukce stávajících budov vedly k 30% úsporám energie (ekv. 11% celkových emisí CO₂ v EU). Nedávno přijaté přepracování Směrnice o energetické náročnosti budov nezajistí naplnění tohoto potenciálu. Členské státy by proto měly být vyzvány k přijetí vlastních ambiciózních požadavků a strategií v oblasti snižování energetické náročnosti budov.
- Začít debatu o přijetí závazných cílů EU pro snížení spotřeby přírodních zdrojů a prevenci vzniku odpadů (= jeden z požadavků Manifestu Spring Alliance).
- Zajistit rychlou a důslednou proměnu sektoru dopravy. Vytvořit dobře fungující systémy veřejné dopravy ve velkých městech i venkovských oblastech, které nabídnou přitažlivou alternativu k letecké a osobní automobilové dopravě. Přijmout taková opatření, která zajistí rychlý přesun dopravních objemů z letecké a silniční dopravy do železniční, vodní a veřejné městské dopravy. Kromě toho usilovat o snížení poptávky po dopravě a potřeby cestovat.
- Začít proces změn nastavení evropských strukturálních a kohezních fondů, aby více sloužily výstavbě lokální decentralizované infrastruktury pro dopravu a energetiku, nakládání s vodními zdroji, prevenci vzniku a recyklaci odpadů a ochraně přírody. Nové nastavení evropských fondů by mělo zajistit chudším regionům rovný přístup k přínosům EU.

Většina z těchto připomínek je rozvedena v příspěvku European Environmental Bureau,³ s jehož obsahem se Zelený kruh ztotožňuje.

³ http://www.eeb.org/activities/sustainable_development/documents/Consultation-EU-2020-response-eeb-final-version.pdf